

מאורות השבת

פרשת כי תצא

עורך: הרב סתיו א.

מאור הפרשה | מאור הדרשה | מאור עינינו | מאור הלשון | מאור המנורה | מאור הבית | מאור ההלכה

מאור הדרשה

בדיקת תיקים

סיפר הרב יצחק זילברשטיין: הגיע אלי יהודי שלא הפסיק לבכות. מה קרה?

הוא היה עם הבן הקטן שלו במירון. היה לחץ על האוטובוסים, אבל הם הצליחו לתפוס מקום. עומדים ומחכים, ופתאום הילד צריך להתפנות. מה עשה? השאיר את הכובע והחליפה על הכסא ויצא עם הילד להתפנות. כשחזרו, הם גילו כי תפסו להם את המקום.

מנסה אותו אבא לדבר עם מי שיושב לו במקום, אבל הלה החליט להתעלם מהם לחלוטין. אותו אבא התעצבן, ואמר לו: "אתה לא בן אדם, זו לא דרך, אני מקווה שהקב"ה לא ישמע את התפילות שלך".

"נו..." שאל הרב זילברשטיין, "ומה הבעיה?"

אמר לו האבא: "מאז, הקב"ה לא שומע את התפילות שלי."

תמיד הייתי נענה - 70% או 60%.. אבל כלום?! הוא לא עונה לי!"

בואו נעשה חשבון: על מה עבר אותו יהודי שתפס את המקום של חברו? איזו עבירה הוא עשה?

"ועשית הישר והטוב בעיני ה'". יש לעשות הנהגות ישרות. וכותב על זה הרמב"ן שזו מצוות עשה. א"כ הוא ביטל מצוות עשה.

מאור הפרשה

ר' אבשלום ח.

מלחמת היצר

פִּי תִצֵּא לְמַלְחָמָה עַל אֵיבֶיךָ וְגו' (דברים כא, י)

לפי פשט הפסוק הכוונה היא ליציאה למלחמת הרשות כנגד האויב.. אבל הרבה מהמפרשים מצאו כאן רמז למלחמת האדם עם יצרו, הפעולה הראשונה היא לצאת למלחמה. **אומר הכתב סופר:** וזהו "כי תצא למלחמה.." איבך הוא יצר הרע, רק אם תצא למלחמה איתו, אז יתקיים המשך הפסוק "ונתנו ה' אלוקיך בידך". אצל יעקב אבינו כתוב "לא יאמר עוד שמך יעקב כי אם ישראל, כי שרית עם אלוהים ועם אנשים ותוכל" **אומר רש"י:** אלו עשו ולבן. **שואל הבריסקר רב,** הוא עדיין לא נלחם עם עשו, עוד לא פגש אותו. אלא שהמלחמה האמיתית היא למעלה, עם שרו של עשו, לאחר הניצחון על המלאך, הניצחון על עשו מובטח. כשהאדם יוצא למלחמה ביצר, יש בו חיות, יש בו חיבור למקור חיות, ממילא הוא כבר ינצח את עשו.

"ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבי" **הגמרא** (קידושין ל) **אומרת:** אלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו. **אומר הכתב סופר:** אין העניין שיבטח בה' שילחם את מלחמתו ביצר, אלא שצריך האדם ללחום תמיד נגד יצרו, כל מה שבכוחו ובאפשרותו, ואח"כ יעזרוהו מן השמים. כדאמרינן (שבת קד) הבא ליטהר מסייעין אותו.

בליקוטי התורה (האריז"ל) **אומר:** שבזה רמז על בעל תשובה, כשהאדם בא לשוב בתשובה, היינו שיצא למלחמה על האויבים שהוא היצה"ר והאיברים, "ונתנו ה' אלוקיך בידך" שהוא היצה"ר, אז "ושבת שבי" שהם אברי הגוף.

ממשיכה הפרשה בענין יפת תואר, "וראית בשביה אשת יפת תואר", **אומר האריז"ל:** היא הנשמה. וגלחה את ראשה, כלומר שתסיר

המשך בעמוד 4

המשך בעמוד 2

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת רבי שמריהו יוסף חיים בן רבי יעקב ישראל זללה"ה

מאור עינינו

קדשת הראיה:

פָּרָק ה

פגם עינים ותקונם

ג.

סימו את עיניהם

לְאֹר כָּל הַדְּבָרִים הַלְלוּ מוֹבֵן
הֵיטֵב מֵה שֶׁבִּחְרוּ כִּמְה תִּנְאָמִים
וְאִמּוֹרָאִים לְהַתְעוֹר כְּדִי שֶׁלֹּא
לְהַכְשֵׁל בְּמִרְאֹת אֲסוּרוֹת. וְזֶהוּ
לְשׁוֹן הַמְדַרְשׁ (יְלָקוּט וַיְחִי):

מַעֲשֵׂה בְרַבִּי מִתְּיָה בֶן חֲרָשׁ
שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בְּבֵית הַמְדַרְשׁ וְעוֹסֵק
בַּתּוֹרָה, וְהָיָה זִיו פָּנָיו דּוֹמוֹת
לְחֵמָה, וְקִלְסָתָר פָּנָיו דּוֹמוֹת
לְמִלְאָכֵי הַשָּׂרֵת, שֶׁמִּמְיָמוּ לֹא
נִשְׂא עֵינָיו לְאִשָּׁה בְּעוֹלָם. פְּעַם
אַחַת עָבַר הַשָּׁטָן וְנִתְקַנָּא בּוֹ,
אָמַר אֶפְשָׁר אָדָם כִּמוֹ זֶה לֹא
חָטָא. אָמַר לְפָנָי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם רַבִּי מִתְּיָה
בֶן חֲרָשׁ מֵה הוּא לְפָנָי. אָמַר לוֹ,
צְדִיק גָּמוּר הוּא. אָמַר לְפָנָיו, תֵּן
לִי רְשׁוּת וְאֶסִּיתָנּוּ. אָמַר לוֹ, אֵין
אַתָּה יָכוֹל לוֹ. אָמַר, בְּכָל זֹאת אֲנִי
אֲנַסָּה. אָמַר לוֹ, לֵךְ.

נִדְמָה לוֹ כְּאִשָּׁה יָפָה וְעַמֵּד לְפָנָיו,
כִּינן שֶׁרָאָה אוֹתָהּ הִפְךָ פָּנָיו וְנִתְּן
לְאַחֲרָיו. שׁוֹב בָּא וְעַמֵּד לוֹ עַל
צֵד שְׂמֵאלוֹ, הִפְךָ פָּנָיו לְצַד יָמִין.
הֵיטֵב מִתְּהַפְּכֵת לוֹ מִכָּל צֵד,
אָמַר מִתְּיָרָא אֲנִי שְׂמֵאל יִתְגַבֵּר
עָלַי יֵצֵר הָרַע וְיַחְטִיאֲנִי. מֵה עָשָׂה
אוֹתוֹ צְדִיק, קָרָא לְאוֹתוֹ תַּלְמִיד
שֶׁהָיָה מְשָׁרֵת לְפָנָיו, אָמַר לוֹ לֵךְ
וְהִבָּא לִי אֵשׁ וּמִסְמָרִין. הִבָּיָא לוֹ
מִסְמָרִין וְנִתְּנָם בְּעֵינָיו. כִּינן שֶׁרָאָה
הַשָּׁטָן כִּי נִדְעָזַע וְנִפְּלַל לְאַחֲרָיו.
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה קָרָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא לְרַפְּאֵל, אָמַר לוֹ, לֵךְ לְרַפְּאֵל
אֶת רַבִּי מִתְּיָה בֶן חֲרָשׁ. בָּא וְעַמֵּד
לְפָנָיו, אָמַר לוֹ מִי אַתָּה, אָמַר לוֹ

המשך בעמוד 4

לא הרגשת גאוה, לא כי זה היה רחוק ממך, אלא מרוב שזה היה קרוב אליך, אפילו לא הרגשת בזה!"

אלול, תתחיל לגמגם...

פעם היה איש אחד שהייתה לו בת בבית. כל בחור שהיו מציעים לה לשידוך, הוא היה אומר שזה לא מתאים.

'לבת שלי מגיע יותר...' עד שהלכה והתבגרה... בסוף התקשר אליו אחד השדכנים ואמר לו: "תראה, הבת שלך כבר בת עשרים ושבע. אם תמשיך ככה היא תתחתן בגיל שלושים ושתים... מה אתה בורר כל כך הרבה? לאט לאט ההיצע יורד, בסוף תישאר בלי כלום".

אמר לו האב: "אתה צודק, אני מוכן לשמוע כל דבר, ה-כ-ל!"

רק דבר אחד אני מבקש ממך, שלא יהיה טיפש, כי טיפשים אני לא מסוגל לסבול".

לאחר שבוע מתקשר השדכן ואומר לאב: "מצאתי לך בחור זהב, אין מילים אחרות, פשוט ז-ה-ב! רק יש לו איזו בעיה קטנה - הוא מגמגם. "אין בעיה, מגמגם זו בעיה טכנית, שלח אותו", השיב האב.

הבחור הגיע אל פתח ביתו של האב ודפק בדלת. האבא פתח את הדלת, אבל מרוב התרגשות לא יצא לבחור ה"שלום". הוא גמגם כל כך חזק, עד שבסוף לאחר שתי דקות הוא הצליח לומר "שלום". למחרת מתקשר השדכן לאבא ושואל: "נו, איך היה?"

ענה לו האב: "אני אמרתי לך רק אל תשלח לי טיפש, ובסוף שלחת לי טיפש!"

"מה?!" השיב השדכן, "איך טיפש? אתה יודע איזה בחור זהב שלחתי לך?! מה קרה?"

אמר האב: "הבחור הרי יודע שהוא מגמגם. אם הוא לא טיפש, למה הוא לא התחיל לגמגם את ה"שלום" שתי דקות לפני שהוא דפק בדלת?!" זה המשל.

הנמשל הוא שכולנו מגמגמים ליום הדין, רק שהטיפש מחכה. מגיע ראש השנה ואז הוא מתחיל לגמגם... הכל נתקע לו.

אם אתה יודע שאתה מגמגם, תתחיל לגמגם עכשיו!

תקום לסליחות, תבקש סליחה, תעשה חשבון נפש נקי, תתכונן!!!

(אפריון שלמה)

ועל איזו עבירה עבר האבא? 'מוסר דין על חברו לשמיים'. מה אתה רוצה מהקב"ה? אתה רוצה להעביד אותה?

מי שמוסר דין לשמיים הוא נידון ראשון, ואף פעם לא יוצא מזה נקי. אפילו שרה אמנו שמסרה דין לשמיים על אברהם, נענשה על כך שמתה לפני אברהם אע"פ שהייתה צעירה ממנו.

הקב"ה אומר לבן אדם: "אתה רוצה שאני אעבוד אצלך? אין בעיה, אני רק רוצה לבדוק עם מי אני הולך לעבוד. קודם כל תביא את התיק שלך ונבדוק אותו".

וכשבודקים לבן אדם את התיק, זה לא יוצא טוב... עוד מעט בודקים לכולנו את התיק, גם אם לא נמסור דין לשמיים.

אומרים לך ששרה אימנו לא יצאה מזה, אם כן, איך אנחנו נצא מזה?!

חייבים להתכונן!

חייבים לעשות חשבון נפש כבר מעכשיו. לא לחכות לראש השנה.

מה הבעיה?

הרבה פעמים אדם עושה חשבון נפש ולא מוצא על מה, כי היצר הרע עושה את החשבון ביחד איתו.

בואו נראה...

תפילין הנחת השנה? כל יום.

שבת שמרת השנה? אחת אחת.

תורה למדת? ברוך השם, קבעתי עיתים לתורה.

נו... אז הכל בסדר, מה אתה רוצה? מה הלחץ הזה?!

מסופר על רבי משה טיקוצ'ינסקי כשהיה בחור, הוא נכנס לשיבת סלבודקה, והסבא מסלבודקה היה כבר זקן מאוד.

רבי משה היה בחור עם מרץ, וכשהוא שמע את שיחות המוסר של הסבא, הוא ניגש אליו ואמר לו: "כבוד הרב, אצלנו בבית אף פעם לא דיברנו על גאוה בכלל. זה לא היה הנושא, למי יש גאוה?"

ופה, כל הזמן מדברים על גאוה 'תוריד את הגאוה שלך...' מה, אתם כל כך חולים בגאוה...?"

הסבא לקח סידור, תקע לו אותו צמוד-צמוד אל הפנים ואמר לו: "תקרא!" אמר לו הבחור: "אני לא יכול, אני לא רואה כלום".

הסבא הרחיק לו את הסידור בחמישה ס"מ, ועדיין אי אפשר היה לקרוא, וכך זה המשיך עד שהגיעו לשלושים ס"מ ורק אז הוא התחיל לקרוא. אמר לו הסבא: "הבנת?!" "לא..." השיב הבחור.

אמר לו הסבא: "כשזה קרוב לא רואים."

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

מאור הבית

מאור המנורה

מנורת המאור פרק רפ"ט

תשובת יחיד ותשובת רבים

כשם שהקב"ה ברוב רחמיו מקבל תשובת היחיד וקורע גזר דינו, כך קורע אפילו גזר דינו של ציבור, כששבים בתשובה שלימה. וגזר דין של נינוה יוכיח. ועוד אמרו, שאפילו בזכות תשובת יחיד, מוחלין לרבים. כמובא במסכת יומא (פ"ו, א), אמר ר' זוטרא בר טוביה אמר רב, גדולה תשובה, שאפילו יחיד עשאה, מוחלין לו ולכל העולם, שנאמר 'ארפא משובתם אוהבם נדבה כי שב אפי ממנו'. ולא עוד, אלא שמביאה רפואה לעולם וכו' (ע"ש).

ולפי שהעוון שעושין כל העדה חמור, לא יחשבו שאין להם תקנה, ולא יתייאלשו מן התשובה. על כן נזדמן להם לישראל מעשה חטא העגל, כדי שילמדו ממנו קל וחומר, וידעו כי מאחר שהאריך אפו על חטא גדול כזה, שאין חטא שיעשו שלא יקבל תשובתם. אומרת הגמרא (ע"ז ד:), אמר ריב"ל, לא עשו ישראל את העגל, אלא ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, שנאמר 'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי'. והיינו דאמר ר' יוחנן, לא היה דוד ראוי לאותו מעשה, ולא היו ישראל ראויים לאותו מעשה. לא היה דוד ראוי, דכתיב 'כי עני ואביון אנכי ולבי חלל בקרבי' [כלומר, יצה"ר חלל בקרבי, ואין לו כח לשלוט בקרבי]. ולא היו ישראל ראויים, דכתיב 'מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אותי'. ולמה עשו? לומר לך, שאם חטא יחיד, אומרים לו, לך אצל יחיד! ואם חטא ציבור, אומרים לו, לך אצל ציבור! וצריך להיכתב גם יחיד וגם ציבור, שאם הייתה נכתבת רק תשובת יחיד, היינו אומרים שתשובתו מתקבלת, מפני שלא התפרסם חטאו. אבל ציבור שמתפרסם חטאו, היינו אומרים שלא תתקבל תשובתם, מפני חילול השם שבוה. ואם הייתה נכתבת רק תשובת ציבור, היינו אומרים שתשובתם מתקבלת, מפני שמרבים ברחמים ואין הקב"ה מואס תפילת רבים. אבל יחיד היינו אומרים שלא תתקבל תשובתו, מפני שאין גדולה זכותו כזכות הרבים. לכן צריך לכתוב את שניהם.

אמר רבי יונתן, גדולה תשובה, שמקרבת את הגאולה, שנאמר 'ובא לציון גואל ולשבי פשע'. היינו שבשכר התשובה, הקב"ה יקרב הגאולה.

איזו היא גיבורה הכובשת את יצרה

כִּי תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל אֵיבֶיךָ וְגו' (דברים כא, י)

על פי הפשט, מדובר במלחמה גשמית כנגד אויב גשמי, אכן, על פי הרמז מדובר במלחמתו הגדולה של האדם כנגד יצרו הרע.

כדי לנצח במלחמה זו נדרשת מן האדם גבורה גדולה ביותר, כמאמר חז"ל (אבות ד א): "איזהו גיבור הכובש את יצרו", ולכן מבשרת התורה לאדם שכאשר הוא מצידו יתאמץ בכל כוחו להתגבר על יצרו הרע ולכבושו תחת ידו, הקב"ה יסייע לו להצליח בכך - "ונתנו ה' אלקיך בידך".

יקירתי, כמה נסיונות.. כמה אתגרים.. כמה קשיים.. כמה התמודדויות את חווה כל יום ויום? מול בעלך, מול הילדים, השכנים, האנשים בעבודה, בתור בסופר, בבנק... כל אלה במילה אחת: מלחמה! את במלחמה תמידית יום יום, רגע רגע! זכרי! כִּי אָדָם לְעֶמְלָל יוֹלֵד (איוב ה ז), יקירתי! באת לעולם לעבוד, להילחם! במי? ביצור!

את נלחמת אם לענות לבעלך או לשתוק לו. בערב שבת.. בשיא הלחץ.. היצר מתדפק על דלת ביתך ואפילו נכנס עוד לפני שקיבל את רשותך ואת מוצאת את עצמך במלחמה.. נלחמת בו! נלחמת אם להרים את הקול על הילדים או לדבר בנחת. אם להיענות לבקשת בעלך ולהכין לו את הסלט שהוא אוהב, או לא, כי אתמול הוא לא נענה לבקשתך..

וכהנה עוד מלחמות בשלל גוונים וצורות.. את נלחמת אם לדון לזכות או חובה את ההיא שעקפה אותך בתור. את נלחמת אם ללבוש את הבגד שהוא לא הכי בגדרי ההלכה או ללבוש בגד צנוע יותר אבל לא הכי מתאים ל'לוק'. את נלחמת אם לאכול מזונות או המוציא כדי לא ליטול ידיים ולהאריך בברכות. כן להתפלל, לא להתפלל, לקום מוקדם או מאוחר... להשאיר את הכביסה עוד יום על הספה או לקפל היום? פגעו בך? את במלחמה אם להגיב או לשתוק.

וואווו אין סוף למלחמות! הן לא נגמרות! ואני רוצה לחדש לך שהן גם לא יגמרו! למה? כיוון שאדם לעמל יולד! נולדת לעבוד את השם, באת למלא את תכליתך בעולם הזה, ואת התכלית הזו ממלאים על ידי מלחמה! כשאת נלחמת זה אומר שאת עובדת את השם והשם איתך, כי השם מביא לך את המלחמות וכשהוא רואה שאת נלחמת בכל כוחך הוא מסייע בידך, ואת זוכה לישועות!

ככל שאת מצליחה לכבוש את היצר ולנצחו, את מתקרבת עוד ועוד לקב"ה וזו המטרה! השתיקה שלך, הויתור שלך, ההחלטה הנכונה שקיבלת שהיא בדרך השם, כל אלה מקרבים אותך לקב"ה ומעלים אותך דרגה. אל תתני ליצר הרע לבלבל אותך ודעי שהקב"ה שלח אותו לנסותך, והנסיונות הם בשביל להיטיב עימך.

את רוצה להיות מאושרת? אל תכנעי ליצר! תכנעי לקב"ה! אומר דוד המלך בתהילים (כז ג): אִם תִּקְוֶה עָלַי מִלְחָמָה פְּזֹאת אֲנִי בּוֹטֵחַ. אם בא אלייך יצר הרע להלחם, תבטחי בישועת השם.

קיראי ספרי מוסר, לימדי את ההלכות והטעמים שלהן, אלה יסייעו לך בעבודת השם שלך, ויקלו עלייך במלחמתך מול היצר. צאי למלחמה ובסייעתא דשמיא תנצחי! שכל הבא להיטהר, מסייעין בידו.

כותבת לך ב'לייב' משטחי האש!

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

מאור הפרשה המשך מעמוד 1

איך זכה ישמעאל לשוב בתשובה? בישמעאל נאמר "ותבא לו אמו, אשה מארץ מצרים" (המדרש מספר שאברהם רמו לו שהיא לא טובה והוא גרש אותה) הוא פרא אדם, ליסטים, אבל.. יש לו כח שמיעה, כניעה לאביו לאמו, הוא שומע, יש בו כח של תשובה.

בן סורר ומורה איננו שומע. שמיעה זה חיים! סורר ומורה, **אומר הספורנו:** מסיר את התקווה שישוב מסוררתו. לא עשה דברים חמורים, רק אכל קצת יותר מידי. לא חומרת החטא שופטת אותו, אלא חורבן הנפש, הסטיה וטהרת הנפש שנפגמה.

ישמעאל עבר על עבירות חמורות שבתורה, אבל היה לו כח שמיעה גם כשהיה נער מנוער ממצוות, עושה מעשה נעוה.. כשהרגיש בצרה, הוא שמע, חיבר את הקשר לבוא עולם "וישמע אלוקים את קול הנער".

בפרשיות האלו רמזה התורה על מלחמתו העצומה של האדם ביצרו הרע. צא והלחם בכל הכח, מן השמים יעזרו לך.. המלחמה ביצר הוא תיקון לכל האדם- גוף נפש ושכל, אבל, להגיע לדרגת 'הגיבור הכובש את יצרו' יש לחזק את כח השמיעה, הכניעה.

הנביא (ישעיה לג) אומר: "עוצם עיניו מראות ברע, מלך ביופיו תחזינה עיניך", הזכות לחזות ביופי מלכותו של מלך המשיח, תלויה במלכות העצמית של האדם. יוסף הצדיק, לאחר המלחמה העצומה באשת פוטיפר, זוכה למלכות במצרים והם מוליכים אותו ברחובות העיר. בנות מלכים היו עומדות ממול וזורקות כלי זהב שיביט בהן. אומר התרגום ירושלמי (בראשית מט): חס לך יוסף ברי דלא תליתא עינך בחדא מנהון והוון ובנתיהון דמלכיא ובנתיהון דשלטוניה אמרין אלין לאלין דין הוא גברא חסידא יוסף דלא הלך בתר חיזו עינו ולא בתר הרהור לביה, ארום חיזו עינוי והרהור לביה מובדין בר נשא מגו עלמא.. בנות המלכים הארורות האלו, אמנם אין להן חלק בעוה"ב, הן לא מבינות בכך, אבל גם הן מבינות כי מי שלא כובש את יצרו, נאבד אפילו מהעוה"ז. כח של מלכות יש למי שכובש את יצרו. **שבת שלום!**

בכישלון. הדיבור לפני רבו על ההתמודדות, מייצר לו כח שמיעה, שהוא כניעה לרבותיו, וממילא כח של התמודדות ותשובה.

ממשיכה התורה בפרשת בן סורר ומורה.. גם הפרשה הזו, אומרת הגמרא, לא היה (כזה בן) ולא יהיה, רק דרוש וקבל שכר, דוגמא וסמל לנפילה נוראה מסטיה קלה.

אומר רש"י: בן סורר ומורה אינו חייב, עד שיגנוב ויאכל תרטימר בשר וישתה חצי לוג יין. **האבע"ז** מכנה אותו אפיקורס.. הוא אוכל כשר, אפילו מברך.. אבל.. קצת מפריז.. רעבתן.. אפיקורס שחייב מיתה?

"וכל ישראל ישמעו וייראו" **רש"י אומר:** מכאן שצריך הכרזה בבית דין, פלוני נסקל על שהיה בן סורר ומורה. **אומר הרמב"ן:** כי לא הומת בגודל חטאו, אלא ליסר בו את הרבים ושלא יהיה תקלה לאחרים.

הגמרא (סנהדרין פט) אומרת: "תנו רבנן, ארבעה צריכין הכרזה, המסית, בן סורר ומורה, זקן ממרא, ועדים זוממין. בכולהו כתיב בהו וכל העם וכל ישראל. **אומר הרש"ר הירש (דברים יט):** מסתבר שהעונש של כל ארבעתם נקבע מתוך התחשבות בחומרת התוצאות של התפשטות החטאים האלה, וזה כנראה גם הטעם של פרסומם.

אבל זה כבר המצב הרע שהגיע אליו, הסטיה הקלה היא "איננו שומע", **אומר אור החיים:** צריך לדעת, אומר- "איננו שומע" שהיה לו לומר 'אינו שומע'. ואולי שבא להעיר, כי כשאדם ממליך בתוכו יצר הרע, נשללת ממנו הידיעה והשמיעה מהנאמר אליו, כי היצר עומד על מפתח הלב ומונע הדברים מהגיע אל הנפש, מאחר והם יחייבוהו לצאת משם. "איננו שומע", פירוש, מושלל הוא בערך השמיעה, כי לא יגיעוהו הדברים מצד המונע היושב על מפתחי הלב.

ישנה קושיא מפורסמת מישמעאל, למה הקב"ה דן אותו "באשר הוא שם", הרי יש בו שורש רציחה, אמו מתרחקת ממנו כמטחוי קשת, רחוק מהטווח של החיצים שלו, פחדה שיהרוג אותה.. והקב"ה מסגנר עליו, עכשיו הוא זכאי. והרי הסורר ומורה גם הוא זכאי, שהרי אומרת הגמרא ימות זכאי וכו'.. אז למה הוא נידון להריגה? **הגמרא (ב"ב טז) אומרת:** א"ר יוחנן, ישמעאל עשה תשובה בחיי אביו. "ידו בכל" רוצח.

מאור עינינו המשך מעמוד 2

העוסק בזה ידקק בזה. מסים הבן איש חי, שלמרות שעמד פלטי בגבורה בעקר הנסיון, אך ענין ההסתכלות לא היה בשלמות, ולכן נתגלגלה נשמתו שוב ברבי מתיה בן חרש, ואז השלים את גבורתו של פלטי בענין הראיה.

עוד דבר מפליא מצאנו בתשובות הגאונים, שרב היה נוהג שלא היה מסתכל מחוץ לארבע אמותיו כל ימי חייו, וכשמת רצו רב יוסף ורב ששת תלמידיו לנהג אחריו ולא יכלו, וסימנו את עיניהם. רואים מכל זאת עד היכן מגיעים הדברים!

אני הוא רפאל ששלחני הקדוש ברוך הוא לרפאות את עיני. אמר לו הניחני מה שהיה היה. חזר לפני הקדוש ברוך הוא אמר לפניו רבוננו של עולם כך וכך אמר לי מתיה. אמר לו, לך ואמר לו אני ערב שלא ישלט בו יצר הרע. מיד רפא אותו. **מכאן אמרו חכמים, כל מי שאינו מסתכל בנשים, על אחת כמה וכמה באשת חברו, אין יצר הרע שולט בו.**

וכתב על כך הבן איש חי דברים מבהילים! רבי מתיה בן חרש היה גלגולו של פלטיאל בן ליש, שפלטו הקדוש ברוך הוא מן העברה, (סנהדרין יט). דוד קדש את מיכל בת שאול, וכשנמלט לקח אותה שאול ומסר אותה לפלטי בן ליש, כי שאול סבר שאינה מקדשת. אך דוד סבר שהיא בן מקדשת, ופלטי חשט לשטיט דוד, ולכן לא נגע בה ונעץ חרב בינו לבינה לומר כל